

Datum

25 november 2020

Onderwerp

Inbreng VNG en Regioburgemeesters voor WGO Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden 7 december

Geachte dames en heren,

Op 7 december debatteert u met minister Grapperhaus over de Wet Gegevensverwerking Samenwerkingsverbanden (WGS). Namens de VNG en de Regioburgemeesters is in maart van dit jaar input gegeven op dit wetsvoorstel, zie de bijlage. Het stuk beschrijft nog steeds de huidige stand van zaken. Kort gezegd:

Wij vinden het goed dat er nagedacht wordt over een raamwerk waarbinnen informatie gedeeld kan worden, het is een stap vooruit voor onze Zorg- en Veiligheidshuizen, maar het zal niet bijdragen aan de aanpak van ondermijning. Sterker nog, wat betreft de aanpak van ondermijning is het op een aantal terreinen zelfs een stap achteruit.

Concreet en in de praktijkZorg- en Veiligheidshuizen

Het voorstel creëert een wettelijke grondslag, een juridisch kader voor gezamenlijke gegevensdeling en een basis voor de audit van de werkprocessen (via AMvB). Dit zal een grote impuls geven aan de herkenbaarheid en kwaliteit van de 30 Zorg- en Veiligheidshuizen.

Aanpak ondermijning:

Veel RIEC's geven aan dat dit voorstel leidt tot een bijna onmogelijke praktische uitvoerbaarheid. De flexibiliteit die zo hard nodig is voor de aanpak van ondermijning komt ernstig in het geding door dit voorstel. Er is sterk de behoefte om een aantal basisgegevens – denk aan gegevens van de Kamers van Koophandel of van de Basisregistratie Adressen & Gebouwen – zelf te kunnen vergaren. Omdat in dit voorstel het RIEC geen zelfstandige entiteit is, mag er niets door het RIEC zelf verzameld worden, inclusief open bronnen. U kunt zich voorstellen dat de snelheid in het analyseproces zo ernstig onder druk komt te staan. Daarnaast moet voor elke nieuwe deelnemer en elk nieuw gegeven opnieuw toestemming gevraagd worden, in plaats van een helder kader met strenge waarborgen waarbinnen informatie gedeeld kan worden. Al met al zal het enorm vertragen.

Daarnaast proberen wij ook meer tot inzichten te komen, dus van casusgericht werken naar inzichten in gelegenheidsstructuren, crimescripts, enzovoorts. Omdat in het huidige voorstel alles zo in detail vastgelegd moet worden, komt de noodzakelijke ruimte hiervoor in het geding. Nieuwe fenomenen moeten snel in beeld komen, daarbij is de samenwerking met private partijen van groot belang. De toetreding van een nieuwe private partij moet echter altijd per AMvB worden vastgesteld. Hierdoor is het niet mogelijk snel en flexibel in te springen op nieuwe ontwikkelingen. Voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit is juist die flexibiliteit van groot belang om niet achter de feiten aan te lopen. Daar komt nog bij dat de behoefte aan samenwerking met private partijen regionaal kan zijn, terwijl de AMvB op landelijk niveau de samenwerking regelt. Ook kan het niet genoemd worden

leiden tot samenwerkingsverlegenheid: ik word niet genoemd dus deel geen enkele informatie meer.

Ook is het van belang op te merken dat de WGS alleen toeziet op informatiedeling tussen verschillende organisaties en partijen. De WGS biedt geen oplossing voor de mogelijkheid tot informatie-uitwisseling binnen een gemeente. Dat laatste is momenteel ook onvoldoende.

Tot slot is het in het wetsvoorstel voor RIEC's niet mogelijk zorggegevens te gebruiken voor hun informatiepositie én mag er ook geen informatie gedeeld worden tussen RIEC's en Zorg- en Veiligheidshuizen. Voor bijvoorbeeld de aanpak van jeugdcriminaliteit en het voorkomen van jeugdige criminele aanwas, is zulke informatie echter wel essentieel. In de nota naar aanleiding van het verslag wordt aangegeven dat dit moet worden opgelost door zowel binnen het RIEC als binnen het Zorg- en Veiligheidshuis dezelfde informatievraag met betrekking tot een bepaalde casus in te brengen. Dat is een uiterst omslachtige benadering die de benodigde hulp en ondersteuning voor deze jongeren enorm zal vertragen.

Concluderend

Hoewel wij van harte toejuichen dat er wordt nagedacht over een breder wettelijk raamwerk rondom informatie-uitwisseling binnen samenwerkingsverbanden, is dat alleen van toegevoegde waarde wanneer het de mogelijkheden daadwerkelijk verruimt en in de praktijk toepasbaar is. Wij wijzen voor een uitgebreidere reactie graag nogmaals naar onze bijgevoegde brief van maart. Daarnaast gaan onze bestuurders ook heel graag met u in gesprek om bovenstaande mondeling toe te lichten en verder te voorzien van praktijkvoorbeelden. Mocht u daarin geïnteresseerd zijn, zou u dat dan als reactie op deze mail willen laten weten? Dan zorgen wij voor een (digitale) afspraak.

Wij horen heel graag van u!

Namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de regioburgemeesters